

Natuurpunt Waasland Kern Noord

Sint-Gillis-Waas, 1 augustus 2018

Open brief

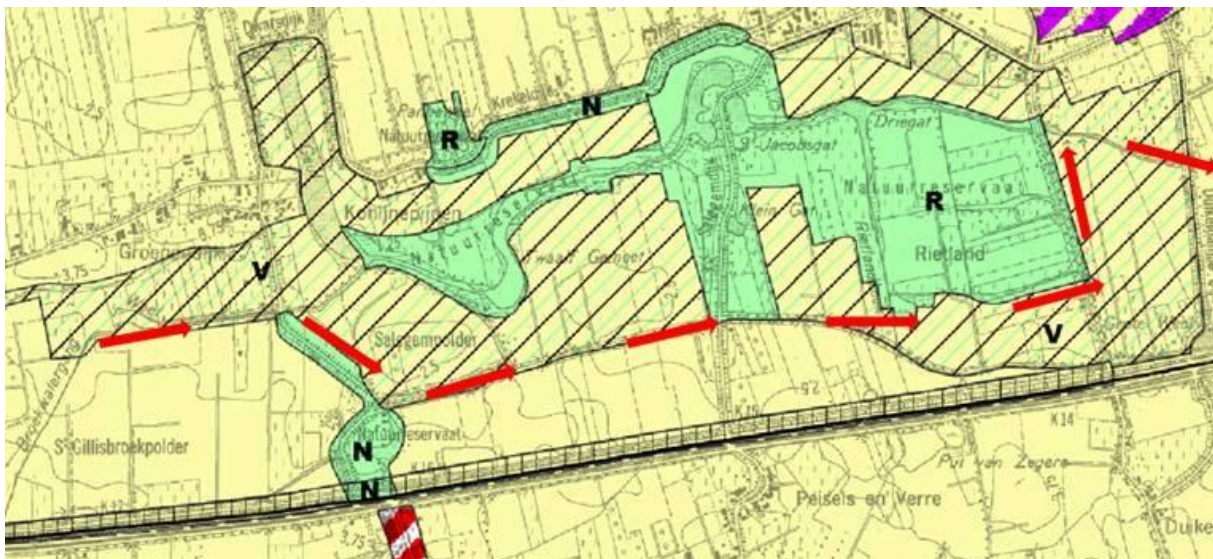
aan het college van burgemeester en schepenen van Sint-Gillis-Waas,
aan het Bestuur van de Polder van het Land van Waas,

Geacht college,
Geachte leden van het polderbestuur,

De droogte en hitte van deze zomer bevestigen nogmaals wat klimaatwetenschappers al lang voorspelden: de klimaatwijziging zet zich in snel tempo door, ook in het Noorden van het Waasland. Periodes met wateroverlast worden afgewisseld door periodes van extreme droogte. Landbouwers grijpen naar noodmiddelen en pompen water uit waterlopen en kreekplassen om hun akkers te beregenen waardoor het waterpeil in de polder verder zakt. Boeren zonder beregeningsinstallatie worden daardoor benadeeld en in de kreken dreigt vissterfte. Ook de installaties voor het oppompen van water uit de diepere grondlagen (vooral in de fruitteelt) draaien op volle toeren. Hier loert het gevaar van verzilting om de hoek doordat deze grondwaterlagen mogelijks aangevuld worden door brak Scheldewater. Zo zou het water van de Grote Geule nu reeds te zout zijn voor gebruik als beregeningswater.

Al meer dan vijftig jaar zet Natuurpunt zich in voor de uitbouw van natuurreservaten in het Wase krekengebied in Sint-Gillis en Kieldrecht en voor het behoud van een open en aantrekkelijke polder. De aandacht gaat daarbij ook naar de waterbergingscapaciteit. Zo koopt Natuurpunt opgehoogde oeverlanden in het natuurgebied langs de Kieldrechtse Watergang aan om ze door afgraven terug op hun historisch peil te brengen.

Het afdelingsbestuur van Waasland-Noord en de leden van het beheerteam van de Kreken van Saleghem twifelen er niet aan dat ook u deze problematiek ter harte neemt. Daarom bieden we u het volgende ter overweging aan:
 Bij de vaststelling van het gewestplan Sint-Niklaas-Lokeren werd het als natuurreservaat (R) bestemde krekengebied en de Rietlandpolder omgeven door een bufferzone (V), een valleigebied, "waar slechts agrarische werken en handelingen mogen worden uitgevoerd die het specifieke natuurlijk milieu van planten en dieren en de landschappelijke waarde niet schaden" (Toelichtingsnota bij het gewestplan). Dit juridisch kader (uit 1978!) maakt het mogelijk om in deze zone werk te maken van een klimaatbuffer door op laag gelegen percelen in het valleigebied de waterbergingscapaciteit te verhogen. Het opgespaarde water zou dan in tijden van droogte kunnen gebruikt worden om te beregenen.

Natuurpunt vraagt dan ook dat het gemeentebestuur en het bestuur van de polder samen werk zouden maken van:

1. het ontmoedigen van de zeer intensieve landbouw en fruitteelt in de valleigebieden rond de krekken van Saleghem en de Rietlandpolder. Deze zijn moeilijk te combineren met de noodzakelijke klimaatbuffer. Hooi- en weilanden zijn hiertoe meer geschikt. Mogelijks kan hier samengewerkt worden met de Vlaamse Landmaatschappij die via de grondenbank percelen kan uitruilen.
2. een onderzoek op welke wijze het natuurgebied Kreken van Saleghem kan gevrijwaard worden van extreem hoge waterstanden zoals in mei 2016. Wellicht kan een nieuwe bypass op de Broekwatergang vanaf de Groenendijk via de Rietlandstraat en de St-Jacobsstraat/ Waterstraat soelaas brengen (rode pijlen)

op het plan), Die bypass kan dan tegelijk dienen als een ontdebbling van de te krappe watergang van de Hoge Landen, richting Verrebroek via de Zuidelijke Watergang.

3. het opdelen door middel van stuwen en schotbalken van de Zuidelijke watergang en de Grote Geule vanaf de St-Kornelisstraat tot de St-Jacobsstraat en van de Broekwatergang zodat bij tijden van droogte het waterpeil in de reservaatgebieden door het oppompen van water voor irrigatie niet beneden kritische peilen zakt met gevaar voor vissterfte, blauwalgengroei en botulisme.

4. het terug aanplanten van de vele gerooide bomenrijen zowel in de polders als op de hogere zandgronden ten zuiden van de E34. Zij milderen de hoge temperaturen door evaporatie en beschaduwing en brengen het vocht uit diepere grondlagen naar boven (<https://www.wur.nl/nl/project/5-vragen-over-Agroforestry-bomen-en-landbouw-op-een-perceel.htm>). Ook voor de fietsende recreant scheppen ze een aangename klimaat door lommer en koelte. Eerder was daartoe al vruchtbaar overleg tussen de milieuraad en het polderbestuur met de aanplant van zomereiken langs de Lage Sluisstraat als eerste resultaat. Dat was een mooie aanzet door het polderbestuur en dit initiatief verdient zeker verdergezet te worden.

Tenslotte verwijzen we nog naar enkele realisaties in Aardenburg, Zeeland, (<https://www.zeeland.nl/digitaalarchief/zee0700541>.) en in de oude polders van het "Yierzeke Moer" ten oosten van Goes (<https://www.zeeland.nl/digitaalarchief/zee1100233>) . Deze kunnen als voorbeeld dienen voor de ontwikkeling van gelijkaardig waterlandschap in de Rietlandpolder in Sint-Gillis-W waarbij de omliggende polders van hoge waterstanden gevrijwaard worden en de als natuurreservaat bestemde zone (gewestplan 1978) de functie van klimaatbuffer krijgt.

Met vriendelijke groet

Marc Bogaerts
voorzitter

Jan Dhollander
ondervoorzitter